

در مسیر رشد

اشاره:

در بیست و ششمین مراسم روز ملی صادرات از ۵۷ صادرکننده نمونه سال ۱۴۰۱ کشور تقدیر شد که شرکت‌های موکت نگین مشهد، ره‌آورد ساینادلیجان، نوباف شادیلون، شهر فرش ایرانیان و کیمیا پلی‌استر قم برگزیدگان صنایع نساجی به شمار می‌آیند.

در این مراسم رئیس‌جمهور، وزیر صنعت، معدن و تجارت، معاون اقتصادی رئیس‌جمهور، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و جمعی از مسئولین کشوری و صادرکنندگان نمونه و ممتاز کشور حضور داشتند و از میان ۵۷ صادرکننده برتر، به سه شرکت مدال افتخار صادرات، به ۷ شرکت تندیس صادرکننده ممتاز ملی و به ۴۷ شرکت تندیس صادرکننده نمونه ملی اهدا گردید.

در این مراسم، آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی -رئیس‌جمهور- از همه دست‌اندرکاران به ویژه صادرکنندگان که در عرصه صادرات افتخارات بزرگی برای کشور آفریدند و با وجود تحریم‌ها و تهدیدها باعث رشد صادرات کشور شدند، قدردانی کرد و گفت: رشد ۴۰ درصدی صادرات در سال گذشته و رشد ۱۳ درصدی صادرات غیرنفتی در سال جاری نشان از عزم صادرکنندگان و فعالان اقتصادی است.

وی، مراسم گرامیداشت روز ملی صادرات را نماد و نمودی از توجه به صادرات و صادرکنندگان دانست و افزود: طبیعتاً در این نشست باید به موانع

گزارشی از برگزاری بیست و ششمین مراسم روز ملی صادرات

کشاورزی، صنعت و معدن کاملاً امکان‌پذیر است. رئیس‌جمهور با بیان اینکه در روز ملی صادرات، شما عزیزان تولیدکننده باید تصمیم و اراده خودتان را به دنیا مخابره کنید و بگویید که اراده ما این است که در تولید و صادرات دستی برتر داشته باشیم، افزود: دستیابی به این هدف با زیربناها و با همین پایه‌هایی که در ایران اسلامی وجود دارد، کاملاً امکان‌پذیر است. این هدف یک امر شعاری، آرمانی و تحقق‌ناپذیر نیست، بلکه حتماً دست‌یافتنی است. احیای بیش از ۲ هزار کارخانه و واحد تولیدی و صنعتی تعطیل یا نیمه‌تعطیل در یک سال گذشته رئیس‌جمهور با اشاره به تعداد زیادی از واحدهای صنعتی و تولیدی تعطیل و نیمه‌تعطیل که در دوره فعالیت دولت مردمی احیا شده‌اند، اظهار داشت: در این دوره بیش از ۲ هزار کارخانه و کارگاه به دست توانای عزیزان با اراده ما در سراسر کشور احیا شده و این مسیر ادامه دارد. اگر احیای کارخانجات و کارگاه‌های تولیدی و بازگشت آنها به عرصه تولید، افزایش صادرات، مثبت شدن تراز تجاری، ارتقای تولید، صادرات نفتی و غیرنفتی در کشور دشمن را عصبانی می‌کند، بگذار عصبانی شود و از این عصبانیت بمیرد، اما ما متوقف نخواهیم شد. اگر دشمن ما را در یک جای دنیا متوقف کند، ما از جای دیگر سر در خواهیم آورد؛ دور زدن تحریم‌ها یعنی همین.

رئیس‌جمهور به نقش ارتقای کیفیت در بازاریابی بهتر کالاهای تولیدی اشاره کرد و اظهار داشت: انتفاع و سود بردن باید در سایه ارائه یک کار با کیفیت باشد. افزایش صادرات به افزایش تولید و

صادرات و راهکارهای رشد صادرات توجه شود و در این زمینه بهتر و بیشتر از هر نظر، دیدگاه‌های صادرکنندگان قابل توجه است. رئیس‌جمهور با بیان اینکه کارگروه‌هایی که برای رشد صادرات و رفع موانع پیش روی صادرکنندگان فعالیت می‌کنند، باید به نگاه‌ها و نظرات صادرکنندگان بیش و پیش از دیگران توجه کنند، اظهار داشت: صادرکنندگان میدان‌داران این عرصه هستند و صادرات بدون تردید لازمه یک تولید پایدار است.

رئیس‌جمهور با اشاره به نام‌گذاری امسال از سوی رهبر معظم انقلاب تصریح کرد: امسال تمام تلاش ما باید در جهت رشد تولید، به ویژه تولید دانش‌پایه و فناوری‌پایه باشد. دانشگاه باید در کنار صنعت، معدن، کشاورزی و سایر عرصه‌های تولید قرار گیرد. اگر بازار، اقتصاد و تولید ما دانش‌پایه و فناوری‌پایه شد، شاهد رشد ارزش افزوده، افزایش تولید، رشد اشتغال و رفع بیکاری و تولید کالاهای نام‌آور در منطقه و جهان خواهیم بود.

رئیس‌جمهور با اشاره به نام‌گذاری امسال از سوی وزیر صنعت، معدن و تجارت مبنی بر رشد ۵ درصدی تولید را خبری بسیار خوب توصیف و خاطر نشان کرد: همچنین اخبار رشد آمار تولید تجهیزات و ابزار تولید، رشد شرکت‌های بورسی، کاهش نرخ بیکاری در کشور، ارتباط با زیرساخت‌های اقتصادی سازمان شانگهای و آسیا و اتحادیه اوراسیا، برداشتن موانع ارتباطات همسایگی و فعال شدن ارتباطات مختلف با کشورهای همسایه خبرهای خوبی برای بخش تولید و اقتصاد و در نتیجه رشد و پیشرفت کشور

است. رئیس‌جمهور با اشاره به زمینه گسترش ارتباطات اقتصادی با کشورهای منطقه گفت: باید سهم ایران از تعاملات اقتصادی منطقه از جمله در ترانزیت کالا، گردش پولی و مالی و سایر عرصه‌های اقتصادی را احیا کنیم. دولت در این زمینه تمام تلاش خود را به کار گرفته و آنچه امروز در این مراسم شاهد بودیم نیز نشان می‌دهد که فعالان اقتصادی نیز در این عرصه فعال هستند. رئیسی دستوردهای ارائه شده در این مراسم را گواه آن دانست که رشد اقتصادی در کشور آرمانی دست‌نیافتنی نیست و افزود: دست یافتن به نرخ رشد حدود ۵ درصد در شش ماهه اول فعالیت این دولت، یعنی در شش ماهه دوم سال ۱۴۰۰، یعنی اینکه امسال بیش از ۵ درصد رشد تولید را خواهیم داشت و حتماً نرخ رشد اقتصادی ۸ درصد که هدف‌گذاری شده، قابل دستیابی است، چرا که زیربنای آن در کشور وجود دارد.

رئیس‌جمهور اظهار داشت: مردان و زنان و انسان‌های با اراده‌ای در میدان اقتصاد داریم که اگر موانع از پیش روی آنها برداشته شود، این انگیزه و اندیشه را دارند که با همگرایی و همکاری کارها را در مسیر تحقق اهداف رشد اقتصادی کشور پیش ببرند، کما اینکه بخش‌هایی از این هدف تحقق پیدا کرده است.

تلاش شما تاکنون نتایج خوبی داشته و ثمرات آن کاملاً قابل احساس است. بنده به عنوان مسئول دولت از شما درخواست دارم که تلاش خود را مضاعف کنید. امروز همه کسانی که آمار و ارقام را می‌شناسند، می‌بینند که وضعیت با گذشته تفاوت پیدا کرده است و یقین دارم با اراده و پیگیری شما، وضعیت و شرایط حتماً متفاوت‌تر خواهد شد.

رئیس جمهور گفت: خواست رهبری از همه ما، از بنده به عنوان طلبه خدمتگزار شما و از شما کارآفرین و فعال اقتصادی، تولیدکننده و صادرکننده، آن است که کاری مضاعف در کشور صورت بگیرد. آنچه انجام شده خیلی خوب است، اما با تلاش شما و پشتیبانی بخش‌های مرتبط، امکان تحقق رشد اقتصادی بیشتر، تولید بالاتر، صادرات بیشتر و برتر وجود دارد.

■ افزایش صادرات، مستلزم تولید کالای با کیفیت

در ادامه مراسم، غلامحسین شافعی - رئیس اتاق ایران - از ضرورت ایجاد شورای تجارت خارجی به منظور یکپارچگی در سیاست‌گذاری‌های تجاری و توجه به تحولات جهانی در برنامه هفتم توسعه، سخن گفت.

شافعی، مدیریت واحد را یکی از نیازهای مهم و قدیمی کشور عنوان کرد که به دلیل تعدد دستگاه‌های درگیر و نبود مدیریت یکپارچه در تجارت خارجی آسیب‌های جدی را به روند توسعه اقتصادی کشور وارد کرده است.

او طبق یافته‌های مرکز پژوهش‌های اتاق ایران، گفت: بر اساس قوانین مصوب در ایران حدود ۴۴ دستگاه به صورت مستقیم و غیرمستقیم درگیر

منظور باید دیپلماسی سیاسی در خدمت دیپلماسی اقتصادی باشد. دغدغه اول همه دیپلمات‌های ما باید مسائل اقتصادی باشد. نقش دیپلماسی باید در رشد یافتگی کشور دیده شود.

آیت‌الله رئیسی بر لزوم متنوع‌سازی و تسهیل روش‌های برگشت ارز حاصل از صادرات تأکید کرد و اظهار داشت: حالا که مجلس هم آمادگی دارد قوانین این عرصه را اصلاح کند این همکاری زودتر انجام شود. شورای عالی صادرات با فواصل کوتاه‌تر تشکیل شود و تصمیمات لازم را اتخاذ کند تا این اقدامات پیام‌ها و سیگنال‌های خوبی به تولیدکننده و صادرکننده ارسال کند.

رئیس جمهور با اشاره به فعال شدن دفاتر تجاری در برخی کشورهایی که در یک سال گذشته به آنها سفر کرده است، تصریح کرد: ظرفیت‌ها و توانمندی‌های تولیدی کشور از سوی این مراکز و دفاتر تجاری به کشورهای هدف معرفی می‌شود.

رئیس در بخش دیگری از سخنانش به تدوین برنامه هفتم توسعه و لحاظ جایگاه شایسته به موضوع تجارت و صادرات در آن اشاره کرد و گفت: افزایش کمی و کیفی صادرات، نشانه قدرت اقتصادی و البته خوب عمل کردن بخش‌های سیاسی کشور است.

رئیس جمهور گفت: در جنگ تحریمی با میدان‌داری فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان، پیروز و سرافراز خواهد شد و افسران جنگ تحریمی، تولیدکنندگان و صادرکنندگان هستند که باید برای پیروزی در این نبرد تلاش کنند.

وی با تشکر مجدد از همه فعالان اقتصادی، تولیدکنندگان و صادرکنندگان خاطر نشان کرد:

در نتیجه به رشد اقتصادی منجر خواهد شد و این چرخه در گرو تولید با کیفیت است.

رئیس جمهور با بیان اینکه تمرکز دولت باید بر مقررات‌زدایی و اصلاح مقررات دست و پاگیر پیش پای صادرکنندگان باشد، به اعلام آمادگی نمایندگان مجلس برای اصلاح برخی قوانین مثل تعهدات ارزی اشاره و خاطر نشان کرد: در دوره حضور خود در قوه قضائیه نیز تأکید داشتم که باید برای ارتقای سطح همکاری و نقش‌آفرینی صادرکنندگان در عرصه پیشرفت اقتصادی کشور، سازوکارهای مناسب ایجاد شود. نباید صادرکننده‌ای را که امروز تشویق می‌کنیم، فردا به خاطر ارزی که بازنگردانده است متهم کنیم. این روا نیست، بلکه باید سازوکاری ایجاد کنیم تا ببینیم حرفش چیست و چرا ارز را بازنمی‌گرداند و مشککش چیست و بعد تلاش کرد تا مشککش رفع شود.

رئیس با تأکید بر لزوم تسهیل صادرات کالا و تأمین منابع ارزی کشور از درآمدهای حاصل از آن گفت: صادرات کالا و بازگشت ارز حاصل از آن باید یک سازوکار صحیح و شفاف داشته باشد و همه باید برای تکمیل این سازوکار و تنوع‌بخشی به راه‌های بازگشت ارز حاصل از صادرات کالا به کشور تلاش کنند.

رئیس جمهور با اشاره به توانمندی‌های کشور در زمینه صادرات خدمات فنی - مهندسی و نیز گردشگری از جمله در بخش سلامت افزود: همچنین جلوگیری از خام‌فروشی باید از محورهای تلاش‌های ما باشد. باید در بازارهایی که مزیت ویژه داریم ارزش افزوده را جدی گرفت و عقب‌ماندگی‌ها در این زمینه را سریع‌تر جبران کرد. برای این

تجارت نیز گفت: واردات سال گذشته ۵۲ میلیارد و صادرات غیرنفتی ۴۷ میلیارد دلار بود، امسال در شش ماه ابتدایی این اختلاف به دو میلیارد دلار رسید و به زودی برای سال آینده این اختلاف از وضعیت منفی خارج و مثبت خواهد شد. وزیر صمت همچنین کارکرد دیگر صادرات را افزایش توان قدرت کشور عنوان کرد و افزود: این افزایش قدرت اما با خام فروشی ایجاد نمی‌شود، برای مثال صادرات سیمان اعتبار و قدرت برای کشور ندارد اما فروش تجهیزات پزشکی، داروهای با فناوری بالا و صنایع پیچیده عامل قدرت و اعتبار کشور در سطح بین‌المللی می‌شود. وی گفت: تا پیش از این هدف ارزآوری بود اما با مثبت شدن تراز تجاری، هدف اصلی تغییر کرده و صادرکننده باید برای ایجاد اعتبار و قدرت ایران در دنیا صادرات انجام دهد. فاطمی امین تاکید کرد: هدف گذاری رسیدن به ۷۵ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی بر همین اساس بود و کیفیت کالای صادراتی اهمیت داشت. در دنیا شاخصی به نام پیچیدگی وجود دارد که مربوط به فناوری ساخت کالا مرتبط می‌شود، هرچه کالای تولید شده فناوری پیچیده تری داشته باشد، شاخص پیچیدگی هنگام صادرات افزایش می‌یابد. خوشبختانه این شاخص جهانی که ۱۵ سال پیش برای ما رتبه بالای ۱۰۰ بود، سال قبل به ۶۵ رسید و سال ۱۴۰۴ به زیر ۴۰ خواهد رسید. فاطمی امین درباره رشد اقتصادی واحدهای تولید کشور گفته، در سه ماه ابتدایی امسال رشد اقتصادی حوزه صنعت ۵٫۱ درصد بود در حالی که شاخص بنگاه‌های صنعتی داخل بورس با تولید ۵۰ درصد تولیدات کشور در خرداد رشد ۲٫۵ درصدی، در تیر

و توسعه اقتصادی نیست که این زنگ خطری برای کشور به شمار می‌آید. به باور رئیس اتاق ایران، افزایش صادرات، مستلزم تولید کالای با کیفیت است و تولید چنین کالایی به تکنولوژی بالا نیازمند دارد که متأسفانه در ایران این روند شکل نگرفته است. او تصریح کرد: در منطقه‌ای با تحولات شدید سیاسی و اقتصادی قرار داریم که سیاست‌های دولت‌های حاکم، نقش پررنگی در تحولات و آینده بخش خصوصی دارد. بنابراین برنامه‌ریزی برای همکاری‌های بلندمدت با همسایگان، بسیار مهم است. شافعی از تصمیم‌سازان و نهادهای متولی تجارت تقاضا کرد که در برنامه‌ریزی خود با رویکردی برون‌گر و حضور در بلوک‌های منطقه‌ای، حرکت کنند. رئیس اتاق ایران ادامه داد: پیش‌بینی تحلیلگران این است که در طول برنامه هفتم، تغییراتی رخ دهد و شاهد انتقال قدرت به آسیا باشیم. از طرفی تغییرات آب‌وهوایی را تجربه می‌کنیم و باید برای استفاده از سوخت‌های کم‌آسیب مانند گاز برنامه داشته باشیم. سیاست‌گذاری بر اساس این تحولات بر آینده ایران و جبران عقب‌افتادگی‌های اقتصادی مهم است و باید در برنامه هفتم این تغییرات ملاک عمل قرار بگیرد چراکه بی‌توجهی به آن موجب می‌شود جوانان و نسل فعلی، سیاست‌گذاران را نبخشند.

■ در مسیر رشد

سیدرضا فاطمی امین، وزیر صنعت، معدن و

تجارت هستند. در کشورهای موفق که تجارت خارجی آنها رشد قابل توجهی داشته، مرکز واحد و مشخصی برای سیاست‌گذاری شکل گرفته و تجربه نشان می‌دهد که این تفکر به کاهش هزینه مبادله در روند تجارت کمک می‌کند، بنابراین خواسته بخش خصوصی تشکیل شورای تجارت خارجی است.

بر اساس اظهارات رئیس اتاق ایران حجم صادرات غیرنفتی و ترکیب آن در دنیا، قدرت اقتصادی، سیاسی و فنی محسوب شده و امروز با ابزار دیگری این قدرت ستجیده نمی‌شود. پس در ایران نیازمند نگاه‌های بلندمدت در حوزه صادرات و سیاست‌های خارجی هستیم.

شافعی بازننگری در شیوه نقش‌آفرینی در زنجیره ارزش جهانی را مورد توجه قرار داد و درباره رویکرد برنامه‌های بالادستی به ویژه برنامه هفتم توسعه که در شرف تدوین است نسبت به صادرات غیرنفتی، تاکید کرد: ضرورت دارد در حوزه صادرات غیرنفتی به دنبال یک تحول اساسی باشیم. بررسی ده قلم عمده صادراتی کشور نشان می‌دهد که محصولات پتروشیمی و میعانات گازی تقریباً نیمی از صادرات غیرنفتی ایران را تشکیل می‌دهند. تمرکز جغرافیایی صادرات ایران به گونه‌ای است که سهم ۵ شریک اصلی صادراتی ایران حدود ۷۰ تا ۷۵ درصد صادرات ایران را تشکیل می‌دهند. بررسی نوع کالاهای صادراتی حاکی از غلبه کالاهای با فناوری و ارزش افزوده پایین است. از طرفی در چند سال اخیر سهم کالاهای با فناوری بالا در ترکیب صادرات زیر یک درصد بوده است و بخش بیشتر صادرات ایران مبتنی بر منابع بوده که محرک رشد

۵۸ درصدی در مرداد ۷، ۶ درصدی و در شهریور ۵۸ درصدی داشتند که کم نظیر و بی سابقه است.

امسال از میان ۶۱۲ شرکت که در ۷۶ گروه کالا و خدمات به رقابت پرداختند، ۵۷ صادرکننده برتر انتخاب و در این مراسم مورد تقدیر قرار گرفتند. در روند انتخاب صادرکننده نمونه ۱۴۰۱ شاخص‌های مختلفی از جمله «سنجش تولید و سرمایه‌گذاری مشترک با طرف‌های خارجی»، «عمق دانش بنیانی»، «فعالیت در مناطق محروم و کم برخوردار»، «میزان اشتغالزایی»، «میزان نفوذ در بازارهای هدف»، «سطح پیچیدگی محصول و ارزش افزوده»، «عضویت در تشکل‌های تخصصی صادراتی»، «ثبت برند بین‌المللی»، استفاده از نیروی انسانی، مصالح و تجهیزات داخلی در پروژه‌های خارج از کشور» مد نظر قرار گرفته است. در میان ۶۱۲ شرکت، صادرکنندگان سیمان و کلینکر با ۳۲ و محصولات پایه پتروشیمی پلیمری با ۳۱ مورد بیشتری سهم را داشتند. ثبت‌نام صادرکنندگان لوازم‌خانگی انرژی‌بر با ۱۴، داروهای شیمیایی با ۱۱، محصولات دانش‌بنیان و فناوری بالا با ۱۰، قطعات یدکی و مجموعه‌های خودرو با ۱۰ مورد نشان از رونق صادرات صنایع پیچیده، دانش‌بنیان و فناوری بالا در سایه اصلاح سیاست‌ها دارد.

■ صادرکنندگان مدال‌آور

- ۱- صنایع کاشی و سرامیک سینا
- ۲- نوین زعفران
- ۳- یاتا اکسپرس

■ شرکت‌های صادرکننده ممتاز:

- ۱- ایران ترانسفو
 - ۲- ایران یاسا تایر و رابر
 - ۳- تک ماکارون
 - ۴- تونل سد آریانا
 - ۵- مپنا
 - ۶- مه‌هاب قدس
 - ۷- موکت نگین مشهد (به مدیریت مجتبی زین‌العابدین زاده)
- شرکت‌های صادرکننده نمونه:
- آبزی گوهر ناب مطاف
 - آریوژن فارمد
 - اسپرلوس پلاس
 - اشکان شیمی اصفهان
 - اطلس فام سه‌پند
 - اوس سینا
 - بازرگانی بدیعی
 - ساروج بوشهر
 - پارت گوال گیتی
 - پاکدیس
 - پتروشیمی شیراز
 - پلیمر آریاساسول
 - پویانمای آسمان خیال
 - توسعه آهن و فولاد گل‌گهر
 - توسعه صنایع روی خاورمیانه
 - توسعه گچ متین
 - شهر فرش ایرانیان (به مدیریت حمید آزمون)
 - تولیدی شیمیایی کلران
 - تولیدی صنعت قیر پارسین انرژی

- داداش برادر
- درخت الماس سبز
- رهاورد ساینه دل‌بیجان (به مدیریت بهروز محمدی)
- بازرگانی زرگزاده
- سردخانه و مواد غذایی آریاسام
- سیم و کابل ابهر
- شیشه کاوه فلوت
- شیمی در سلف
- صنایع چینی زرین ایران
- صنایع قهوه پارت سازان
- صنایع هفت الماس
- صنعتی شوفاژ کار
- طب پلاستیک نوین
- فولاد خوزستان
- کشت و صنعت طلاچین
- کیمیا پلی‌استر قم (به مدیریت محمد مقدم)
- گروه صنعتی بوتان
- گروه صنعتی پاکشو
- چوبکاران عصر نوین منطقه آزاد انزلی
- گرین وب سامانه نوین
- گل‌نور
- مجتمع تولیدی فولاد سپید فرآب کویر
- مجتمع صنعتی سپاهان باطری
- صنایع مس ایران
- مهندسی مشاور مونتکو ایران
- نفت پارس
- نوبافت شادیلون (به مدیریت محمدرضا بادامچی)
- نیک‌مهر عمرانی

تهیه و تنظیم: امیرحسین امامی رؤف